

चाणां जन्म वेद । नाहोरात्रेष्वात्तिमाच्छति” [८] इति ॥

तदसदेव सन्मनोऽकुरुत स्यामिति प्रथमभावि परमात्मनो यन्मनः पूर्वमुक्तं तदेतन्मनः प्रशंसति । “असतोऽधि मनोऽसृज्यत । मनः प्रजापतिमसृजत । प्रजापतिः प्रजा असृजत । तद्वा इदं मनस्येव परमं प्रतिष्ठितम् । यदिदं किञ्च । तदेतच्छ्रोवस्यसन्नाम ब्रह्म” इति । यत्किञ्चिदिदं जगदिदानीं दृश्यते तदिदं सर्वं मूलकारणे मनस्येव सम्यक् प्रतिष्ठितं सत् सङ्कल्पाधीनादसतः सृष्टिस्थितिप्रलयाः । तदेतत्सङ्कल्पितमर्थं मनः श्रोवस्यसन्नामकं ब्रह्म । यदुत्तरोत्तरदिने वसोयोऽतिशयेन श्रेष्ठं श्रोवस्यसं द्विविधं हि ब्रह्म, सत्यं ज्ञानमनन्तं ब्रह्मेत्येवं लक्षणं सजातीय-विजातीयस्वगतभेदरहितत्वात् निजस्वरूपमात्रे पर्यवसितं सर्वजनैकरूपमेकं ब्रह्म । अत एव तदेतच्छ्रोवस्यसं न भवति । निर्विकारत्वेन तस्य स्रष्टृत्वाभावात् तदेव सर्वं सृष्टिगोचर-शक्तियुक्तम् । सत् सोपाधिकत्वेनान्यत् ब्रह्म भवति । सङ्कल्प-परम्परया प्रतिक्षणमुत्तरोत्तराधिकजगत्स्रष्टृत्वात् ईदृक् ब्रह्म-रूपत्वात् मनः प्रशस्तम् ॥

तदेतदुत्तान्तवेदनं प्रशंसति । “व्युच्छन्ती व्युच्छन्त्यस्मै व-स्यसी वस्यसी व्युच्छति । प्रजायते प्रजया पशुभिः । प्र परमे-ष्ठिनो मात्रामाप्नोति । य एवं वेद” [१०] इति । यथोक्तं ब्रह्म सृष्टिप्रकारं विदित्वापास्ते । अस्मै वेदित्रे प्रतिदिनं प्रभातं कु-र्वन्ति । देवता पुनः पुनरधिकश्रेयस्करा सतो प्रभातं करोति । दिने दिने श्रेयोऽवर्द्धत इत्यर्थः । इह लोके प्रजापशुसम्पन्नः